

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
КОНСТИТУЦИОНЕН СЪД

РЕШЕНИЕ №2

София, 7 април 1994 г.

(обн. ДВ, бр. 36 от 29 април 1994 г.)

Конституционният съд в състав:

Председател: Асен Манов

Членове: Младен Данаилов

Милчо Костов

Цанко Хаджистойчев

Станислав Димитров

Нено Неновски

Николай Павлов

Теодор Чипев

Милена Жабинска

Любен Корнезов

Пенчо Пенев

Александър Арабаджиев

при участието на секретар-протоколчика Енита Еникова разгледа в закрито заседание на 7 април 1994 г. конституционно дело № 2 от 1994 г., докладвано от съдията Цанко Хаджистойчев.

Производството е образувано на 15.ІІ.1994 г. и се основава на определение № 1 от 25.І.1994 г. на Пленума на Върховния съд по гр.д. № 2/93. Конституционният съд е сезиран по реда на чл. 150, ал. 2 от Конституцията да се произнесе относно Закона за допълнение на Закона за допълнение на Гражданския процесуален кодекс (ЗДЗДГПК) (ДВ, бр. 61 от 1993 г.) "по неговата конституционносъобразност, съответствието му с чл. 26,

ал. 1, чл. 117, ал. 1, чл. 119, ал. 1 и чл. 133 от Конституцията на Република България във връзка с чл. 58 ЗУС". Искане за упражняване на правомощията по чл. 149, ал. 1, т. 2 от Конституцията.

С определение от 24.II.1994 г. Конституционният съд е допуснал да се разгледа искането по същество. Съгласно чл. 150, ал. 2 от Конституцията, когато установят несъответствие между закон и Конституцията, Върховният касационен съд или Върховният административен съд спират производството по делото и внасят въпроса в Конституционния съд. По този ред в конкретния случай е постъпил Върховният съд, който до създаването на предвидената с глава шеста от Конституцията нова организация на съдебната власт изпълнява функциите на Върховен касационен съд и на Върховен административен съд. Той разполага и с правомощието да сезира Конституционния съд.

Със същото определение Конституционният съд е конституирал като заинтересувани страни Председателството на Народното събрание, главния прокурор, Министерството на правосъдието, Владимир Методиев Тодоровски, Елена Георгиева Тодоровска, Емил Методиев Тодоровски и Стойчо Славев Покровнишки и им е дал възможност в 15-дневен срок да представят писмени становища и доказателства по делото. От всички са постъпили становища с изключение на Стойчо Покровнишки, който не е бил намерен на посочения от него адрес. Върнатото препоръчано писмо с обратна разписка със забележка от 10.III.1994 г. на ПТТС - Благоевград, за причината на невръчването е приложено към делото. Сезирацията орган е представил допълнителни съображения в подкрепа на искането, както и доказателства, които с определение (пр. с.з. 7.IV.1994 г.) са приети и приложени към делото.

За да се произнесе по направеното искане, Конституционният съд взе предвид следното:

С единствения си параграф атакуваният закон добавя в Закона за допълнение на Гражданския процесуален кодекс (ЗДГПК) (ДВ, бр. 62 от 1991 г.), който също се състои от единствен параграф, следния текст: "Подлежат на преглед от Пленума на Върховния съд и тези предложения за преглед срещу решения на общото събрание на гражданската колегия на Върховния съд, направени до 21 април 1990 г., които са били оставени без разглеждане от Пленума на Върховния съд и образуваните по тях дела са били прекратени въз основа на отменяването на т. 3 на чл. 58 от Закона за устройство на съдилищата (ДВ, бр. 31 от 1990 г.) и изменението на чл. 227 от Гражданския процесуален кодекс (ДВ, бр. 31 от 1990 г.)." Ясно личи, че разпоредбата няма самостоятелен характер и не може да бъде разглеждана изолирано без предхождащите я закони, посочени от нея.

С изменението на чл. 227 и отменяването на т. 3 на чл. 58 ЗУС прегледът по реда на надзора, уреден от Гражданския процесуален кодекс, е трансформиран от тристепенен в едностепенен. Премахнат е прегледът срещу надзорни решения и надзорните функции на Общото събрание на гражданската колегия и на Пленума на Върховния съд са отменени. Надзорни дела могат да бъдат разглеждани само от тричленен или петчленен състав на Върховния съд.

Създадената с измененията на ГПК от 1990 г. преходна разпоредба предвижда разглеждането на всички нерешени молби и предложения и то да бъде по установения в този закон ред. Разпоредбата не изключва предложенията за преглед срещу решения на Общото събрание на гражданската колегия, но не урежда кой ще ги реши, след като надзорните функции на Пленума на Върховния съд са отпаднали. Пропускът е отстранен от ЗДГПК от 1991 г. - внесените до 21 април 1990 г. предложения се разглеждат от Пленума на Върховния съд.

Пленумът на Върховния съд, пред когото към посочената дата са били висящи две надзорни дела, приема, че ЗДГПК не се отнася за тях, тъй като

междувременно те са били прекратени. Атакуваният закон, както се посочи, допълва, че подлежат на разглеждане от Пленума на Върховния съд и прекратените дела.

Конституционният съд намира искането за неоснователно.

Твърди се, че ЗДЗДГПК поставя адресатите в привилегирано положение. Нарушен бил конституционният принцип за равенство пред закона. Позоваването обаче на чл. 6, ал. 2 от Конституцията (в искането посочен чл. 26, ал. 1) е несполучливо. Тази разпоредба не подкрепя искането, а е аргумент за неговото отхвърляне. Преходната разпоредба (ДВ, бр. 31 от 1990 г.) създава различно третиране на нерешените към датата на влизането и в сила предложения за преглед срещу надзорни решения на Върховния съд. За едни възникналото право на преглед е запазено, а за други - отнето. Атакуваният закон изравнява нещата, възстановява отнетите права. Затова той не е в противоречие, а е в защита както на принципа за равенство на гражданите пред закона, така и на принципа за правото им на правосъдие - чл. 6, ал. 2 и чл. 117, ал. 1 от Конституцията.

По същите съображения е неоснователен доводът, че е коригиран основният принцип за незабавно действие на новата процесуална норма и спрямо заварени правоотношения. Според искането е нарушен чл. 121, ал. 1 от Конституцията.

Законодателят разполага с възможността да реши по различен начин действието по време на процесуалния закон. Това той прави по своя преценка с оглед защита на обществения интерес. Така е постъпено със ЗДЗДГПК, който, както се посочи, защитава установените с чл. 6, ал. 2 и чл. 117, ал. 1 от Конституцията принципи. Твърдението за нарушение на чл. 121, ал. 1 от Конституцията е несъстоятелно. Тази норма предявява изисквания към съдилищата за осигуряване на равенство и условия за състезателност в съдебния процес. От своя страна ЗДЗДГПК не пречи с нищо на съда да изпълнява задълженията си.

Трябва да бъде отхвърлен и доводът, че ЗДЗДГПК се отнасял до две конкретни дела и бил създаден за тях. Законът е формулиран абстрактно. Дали е или не е противоконституционен не зависи от броя на делата, за които ще се прилага.

Не е основателен също доводът, който се съдържа в искането, че са нарушени чл. 119, ал. 1 и чл. 133 от Конституцията. Възстановени са надзорните функции на Пленума на Върховния съд, за да разгледа по същество предложения за преглед, които са били висящи пред него към датата на прекратяване на правомощията му. Овластяването, което прави ЗДЗДГПК, не представлява създаване на нов съдебен орган, непредвиден от Конституцията. Няма и не може да има нарушение и на чл. 133 от Конституцията с оглед съдържанието на нормата. От допълнително изразеното становище към искането се вижда, че всъщност се има предвид противоречие с действащия съдоустройствен закон. Такова противоречие не води до противоконституционност по смисъла на чл. 149, ал. 1, т. 2 от Конституцията.

Поддържа се, че е нарушен чл. 117, ал. 2 от Конституцията. Искането вижда намеса в независимостта на съдебната власт в това, че не е зачетен стабилитетът на прекратителното определение и "екс леге" се създава висящност на спора. Това разбиране не може да бъде споделено. От конституционно гледище не е недопустимо възобновяване на производството по законодателен път, още повече, когато самото прекратяване е резултат на законодателни промени. Независимостта на съдебната власт не е накърнена от ЗДЗДГПК, защото той разпорежда да бъдат разгледани определена категория предложения за преглед по същество съобразно закона, но не указва на съда как да реши делата, да уважи или да отхвърли предложенията.

Законът за допълнение на Закона за допълнение на Гражданския процесуален кодекс може да бъде характеризирен като тълкувателен закон.

Допълнението, което той прави, всъщност е уточняване и изясняване на приложното поле на ЗДГПК от 1991 г. Конституционният съд е имал възможността по друг повод да изрази принципното становище (решение № 3 от 1992 г. - ДВ, бр. 30 от 1992 г.), от което не намира основание да отстъпи, че Народното събрание може да дава автентично тълкуване на закони. От тази гледна точка като тълкувателна норма атакуваният закон също не е противоконституционен.

Въз основа на изложените съображения и на основание чл. 149, ал. 1, т. 2 от Конституцията Конституционният съд

РЕШИ:

Отхвърля искането на Върховния съд за обявяване на Закона за допълнение на Закона за допълнение на Гражданския процесуален кодекс (ДВ, бр. 61 от 1993 г.) за противоконституционен.

Председател: Асен Манов